

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 24 października 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 12541 Poseł Robert Warwas, Lidia Czechak, Wioletta Kulpa w sprawie zapewnienia stabilności systemu płatności bezgotówkowych oraz utrzymania gotówki jako alternatywnego środka płatniczego w Polsce. INT kierowana do MFiG i MC.

Znak sprawy: FN7.054.11.2025

Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 12541, złożonej przez Pana Posła Roberta Warwasa oraz Panie Posłanki Lidię Czechak i Wiolettę Kulpę w sprawie zapewnienia stabilności systemu płatności bezgotówkowych oraz utrzymania gotówki jako alternatywnego środka płatniczego w Polsce, kierowanej do MFiG i MC, poniżej przedstawiam następujące wyjaśnienia.

1. Jakie były przyczyny awarii systemu płatności bezgotówkowych z dnia 13 września 2025 r.?

Brak możliwości dokonywania płatności instrumentami płatniczymi na części terminali płatniczych miał miejsce w sobotę 13 września 2025 r. Przerwa w świadczeniu usługi płatniczej dotyczyła części ruchu i trwała od godziny 12:42 do godziny 13:45. Zgodnie z przekazanymi przez Związek Banków Polskich (dalej: „ZBP”) informacjami, przyczyną awarii były techniczne problemy oprogramowania (przyczyny wewnętrzne), które spowodowały brak autoryzacji większości, ale nie wszystkich płatności kartowych u tego operatora. Z pozyskanych od Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: „UKNF”) informacji wynika, że przyczyny awarii nie miały charakteru nadzwyczajnego, a w szczególności wskazana awaria nie była wynikiem ataku hakerskiego czy też wrogich działań hybrydowych. Tym samym UKNF poinformował Ministerstwo Finansów, że nie dostrzega w związku z tym zdarzeniem wzrostu ryzyka systemowego uzasadniającego potrzebę wprowadzania dodatkowych rozwiązań ograniczających to ryzyko. Natomiast zgodnie z

informacjami uzyskanymi przez Narodowy Bank Polski (dalej: „NBP”) we wskazanym dniu nie odnotowano zakłóceń w funkcjonowaniu nadzorowanych przez Prezesa NBP systemów płatności czy schematów płatniczych.

2. Jakie działania naprawcze zostały podjęte przez operatorów systemów płatności oraz instytucje finansowe?

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od ZBP, działania naprawcze rozpoczęły się natychmiast po wykryciu problemu i doprowadziły do przywrócenia stabilnego przetwarzania transakcji we wspomnianym wyżej czasie. Operator płatności realizował swoje zobowiązania nałożone na krajowe instytucje płatnicze przez regulacje ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. 2025 poz. 611, dalej: „UUP”) i pozostawał w kontakcie z UKNF, której przekazał szczegóły zaistniałego incydentu. O incydencie poinformowany został również Zespół Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego (CSIRT). Należy podkreślić, że dane klientów i dane dot. płatności były przez cały czas bezpieczne. Systemy operatorów płatności charakteryzują się wysoką odpornością na wystąpienie awarii, co potwierdza fakt, że podobnego typu zdarzenia występują niezwykle rzadko, a ponadto udaje się je usunąć w stosunkowo krótkim czasie. Czas ten, z punktu widzenia przeciętnego użytkownika, wiąże się z określonego rodzaju uciążliwością, ale nie ma istotnego wpływu na stabilność całego systemu płatności. Natomiast zgodnie z informacjami pozyskanymi od NBP, monitoring przeprowadzony przez NBP po wystąpieniu incydentu wykazał, że nadzorowane przez NBP schematy płatnicze i systemy płatności nie odnotowały zakłóceń w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

3. Czy Ministerstwo Finansów dostrzega ryzyko, że dynamiczny rozwój płatności elektronicznych może doprowadzić do stopniowego ograniczania płatności gotówkowych i czy przewidziano mechanizmy ochronne przed takim zjawiskiem?

Należy wskazać, że głównym czynnikiem dynamicznego rozwoju płatności elektronicznych jest przede wszystkim swobodny wybór konsumentów, nie zaś działania legislacyjne i regulacyjne. Te wybory zwykle wynikają z wygody i szybkości, a także są pochodną metod płatności dostępnych w punktach sprzedaży (a więc decyzji przedsiębiorców) oraz samych konsumentów. Perspektywa doświadczeń krajów najbardziej zaawansowanych w adopcji płatności elektronicznych, jak kraje nordyckie, pokazuje że gotówka jest nadal stosowana, pełniąc bez zmian funkcję transakcyjną (również jako zastępczy instrument płatniczy na wypadek awarii) i tezauryzacyjną. Co więcej, na rynku polskim wciąż pozostają rozwiązania służące możliwości pozyskiwania gotówki, takie jak bankomaty, wypłata gotówki na terminalu (*cashback*), czy też wypłaty gotówki na poczcie oraz w oddziałach banków. Należy jednak pamiętać, że wszystkie te rozwiązania opierają się również na rozwiązaniach technologicznych, w których decydującą rolę odgrywają systemy informatyczne. Obecnie nie występują zagrożenia dla dostępności płatności gotówkowych wynikających z rozwoju bezgotówkowych form płatności. Zwrócić tu należy przede wszystkim uwagę na zabezpieczenie wprowadzone w tym zakresie w art. 59ea UUP, który stanowi podstawę prawną zobowiązującą przedsiębiorców do

przyjęcia zapłaty gotówką od konsumentów za usługi bądź sprzedaż. Ministerstwo Finansów nie dostrzega również realnych zagrożeń związanych z zapewnieniem dostępu do gotówkowej wypłaty środków zdeponowanych w bankach. Polski sektor bankowy i szerzej – płatniczy – należy ocenić jako bezpieczny, wysoko rozwinięty technologicznie, bardzo dobrze realizujący usługi transferu środków, a jednocześnie odpowiednio zabezpieczony operacyjnie i technologicznie na wypadek sytuacji kryzysowych. Niezależnie od udziału w zaawansowanych systemach płatności elektronicznych, zdecydowana większość banków detalicznych posiada sieć placówek zapewniających obsługę kasową, jak i możliwość wypłat gotówki przy użyciu bankomatów. Wyniki badań prowadzonych przez NBP wskazują, że około 30-40% płatności dokonywanych przez mieszkańców Polski jest wykonywanych z użyciem gotówki. Udział gotówki w liczbie płatności realizowanych w stacjonarnych punktach sprzedaży stopniowo maleje, jednak nadal pozostaje ona podstawowym środkiem płatniczym w Polsce. Według wyników badania zwyczajów płatniczych w Polsce zrealizowanego przez NBP w 2023 r., aż 96,9% respondentów skorzystało z gotówki w trakcie 12 miesięcy poprzedzających badanie ankietowe, przy czym dla 12,7% płatność gotówką była jedyną metodą płatności¹. W opinii Ministerstwa Finansów konsument powinien mieć pełną swobodę wyboru metody płatności. Możliwość skorzystania z różnorodnych sposobów płacenia jest nie tylko jednym z przejawów wolności osobistej, ale pozwala ograniczać wykluczenie finansowe oraz stosować przez konsumentów te metody płatności, z których potrafią korzystać i z którymi czują się komfortowo w danej sytuacji, co przyczynia się do większego bezpieczeństwa rozliczeń pieniężnych. Należy również wskazać na opracowaną przez NBP, przy współpracy z uczestnikami rynku obrotu bezgotówkowego, przyjętą w listopadzie 2021 r. „Narodową Strategię Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego” (dalej: „Strategia”). W dokumencie tym określono działania, których realizacja ma służyć zapewnieniu *„dalszego zrównoważonego rozwoju rynku obrotu gotówkowego przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa obrotu gotówkowego”*. Wskazać należy, że NBP, w ramach realizacji Strategii i przysługujących mu uprawnień, podejmuje działania wspierające rozliczenia gotówkowe w Polsce i zapewniające utrzymanie odpowiedniego poziomu dostępności gotówki. Należy do nich m.in. gromadzenie i analiza danych o punktach dostępu do gotówki, monitorowanie spełnienia kryterium dostępności do gotówki wypracowanego wspólnie przez uczestników rynku obrotu gotówkowego oraz zachęcanie uczestników tego rynku do czynnego wspierania prawidłowego funkcjonowania obrotu gotówkowego w Polsce. W 2024 r. w ramach wdrażania Strategii kontynuowano realizację zadań w czterech filarach: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, płynnego zaopatrzenia rynku w walutę polską, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz cyberbezpieczeństwa systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym. Niezależnie od powyższego pragnę wskazać, że Ministerstwo Finansów monitoruje sytuację, jaka istnieje na rynku podmiotów zapewniających dostęp do gotówki oraz jest w stałym kontakcie z NBP. Przedstawiciel Ministra Finansów jest członkiem Rady ds. Systemu

¹ Zwyczaje płatnicze w Polsce w 2023 r., NBP, 2024,
<https://static.nbp.pl/systemy/platniczy/Zwyczaje-platnicze-w-Polsce-2023.pdf>

Płatniczego, która jest organem pełniącym rolę opiniodawczo-doradczą Zarządu Narodowego Banku Polskiego. Na posiedzeniach ww. Rady omawiane są wszystkie najnowsze informacje z zakresu systemu płatniczego, w tym jego bezpieczeństwa, aktualnego stanu oraz perspektyw rozwoju rynku usług płatniczych. Przedstawiciel Ministra Finansów bierze udział również w posiedzeniach i pracach Rady ds. Obrotu Gotówkowego przy NBP, która stanowi platformę wymiany informacji i współpracy pomiędzy uczestnikami rynku obrotu gotówkowego na wielu płaszczyznach, w tym w szczególności w zakresie wdrażania działań określonych w ww. Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego.

4. Czy Ministerstwo Cyfryzacji planuje współpracę z operatorami systemów płatności oraz bankami w celu opracowania i wdrożenia planów awaryjnych, które zapewnią ciągłość świadczenia usług płatniczych w przypadku wystąpienia awarii?

Wspomniana wyżej awaria została rozwiązana w relatywnie krótkim czasie, z zachowaniem wymaganych procedur informacyjnych. Podkreślenia wymaga, że zapewnienie bezawaryjnego działania systemów płatności leży w interesie wszystkich krajów Unii Europejskiej. Poza obowiązującymi już od wielu lat przepisami dedykowanymi sektorowi bankowemu, w tym roku weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 (Rozporządzenie o Operacyjnej Odporności Cyfrowej, dalej: „**DORA**”). Powyższa inicjatywa ma na celu wzmocnienie odporności cyfrowej całego sektora finansowego. Dotyczy ona nie tylko banków, ale i firm inwestycyjnych oraz dostawców usług płatności, wymagając od nich lepszego zarządzania ryzykiem, testowania systemów, nadzoru nad dostawcami i raportowania incydentów, aby zapewnić ciągłość działania, również w obliczu zagrożeń cyfrowych. Należy wskazać, że operatorzy systemów płatności są nadzorowani przez KNF. Pragnę tym podkreślić, że plany awaryjne istnieją i są wykorzystywane przez poszczególne podmioty objęte nadzorem, co wykazała też wspomniana wcześniej awaria, mimo że jej konsekwencje dla użytkowników były w krótkim okresie oczywiście wyraźne. Niemniej, postulowane w pytaniu 4. rozwiązania już funkcjonują i są wymagane przez odpowiednie przepisy prawa (przede wszystkim przez DORA, ale także ustawę Prawo bankowe², ustawę o usługach płatniczych i rozporządzenia wykonawcze³). Rozwiązania te zadziałały w szczególności przy wskazanym incydencie, który miał miejsce we wrześniu. Niemniej w kontekście obserwowanego szerokiego zainteresowania publicznego awarią, jak również odnotowywanego przez Ministerstwo Finansów w ostatnim czasie zwiększonego zainteresowania mediów i sceny politycznej potencjalnymi zagrożeniami związanymi z obrotem gotówkowym i szerzej – finansowym, Ministerstwo Finansów zwraca uwagę na ryzyko wykorzystywania tego typu zdarzeń do dezinformacji i realnych działań hybrydowych opartych na budowaniu atmosfery niepewności i lęku o bezpieczeństwo finansowe. O potencjale takich działań świadczyć może choćby niedawno szeroko rozpowszechniana w mediach (i podchwycona przez

² Art. 9b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. 2024 poz. 1646).

³ Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszu i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (Dz. U. 2021 poz. 1045).

dezinformacyjne konta w mediach społecznościowych) informacja sugerująca wprowadzenie w Polsce ograniczeń prawnych dotyczących transakcji płatniczych, a odnosząca się w rzeczywistości do wiadomości publikowanych w mediach meksykańskich i dotyczących tamtejszego rynku. Dezinformacja taka może być również wykorzystywana przez organizacje przestępcze np. do uruchomienia kampanii phishingowej. Dlatego wszystkim, którzy publicznie komentują bezpieczeństwo polskiego rynku finansowego m.in. w kontekście omawianej awarii, w opinii Ministerstwa Finansów należy zwracać uwagę na potrzebę zachowania szczególnej ostrożności i odpowiedniego wyważenia przy prezentowaniu faktów i formułowaniu tez dotyczących tych kwestii.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki/

Jurand Drop

podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów